
Manual d'instruccions generals de l'Enquesta de salut de Catalunya

Període 2011-2016

Direcció o Coordinació:

Equip ESCA del Departament de Salut   Antonia Medina, Anna Mompart, Anna Schiaffino

Redactors del document

Susana López, Antonia Medina, Anna Schiaffino

Suport tècnic i metodològic

Idescat	Miquel Delgado
Universitat de Barcelona	Manuela Alcañiz i Montserrat Guillén
IPSOS Consulting	Maria Ángeles Martínez, Òscar Miquel, Equip de treball de camp (responsable d'equip, supervisió, persones enquestadores, etc.)
Control de qualitat extern	Susana López León

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 de Creative Commons.

La llicència es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Edita:

Direcció General de Planificació en Salut

Edició:

Barcelona, abril de 2019

Assessorament lingüístic:

Servei de Planificació Lingüística del Departament de Salut

Sumari

1	Introducció.....	4
2	Objectius de l'ESCA.....	4
3	Tipus de qüestionaris	5
4	Selecció de les persones a entrevistar (unitats mostrals).....	8
	4.1 Circuit de contacte amb les persones seleccionades com a titulars	9
	4.2 Circuit de contacte amb les persones seleccionades com a suplents.....	9
5	Full de control i seguiment de la mostra	10
6	Normativa de substitucions	12
	6.1 Primer contacte i presentació de l'enquesta	15
	6.2 Guió de contacte amb titulars	16
	6.3 Guió de contacte amb les persones substituïdes	17
7	Instruccions genèriques per fer l'entrevista	19
	7.1 Actitud general davant la persona entrevistada.....	19
	7.2 Instruccions per a la transcripció de les respostes	20
8	Instruccions específiques dels qüestionaris.....	21
	8.1 Conceptes generals	21
	8.2 Períodes de referència del qüestionari	21
	Annex. Exemple de carta	23

1 Introducció

L'Enquesta de salut de Catalunya (ESCA) és una de les principals fonts d'informació del Departament de Salut, essencial per a la planificació i l'avaluació sanitària, un instrument que aporta informació poblacional rellevant per establir i avaluar la política explicitada en el Pla de salut de Catalunya i un instrument que aporta informació difícilment disponible a través d'altres fonts.

L'ESCA consisteix en una entrevista personal realitzada per personal enquestador en el domicili de les persones seleccionades (no pot ser autoadministrada per la persona seleccionada ni realitzada per telèfon). El treball de camp es du a terme a una mostra representativa de la població de Catalunya de totes les edats, en onades semestrals, de manera continuada i ininterrompuda al llarg de l'any natural, i amb la finalitat de conèixer l'estat de salut de la població basat en declaracions i percepcions personals, els estils de vida i la utilització dels serveis sanitaris.

L'ESCA és una activitat de caràcter oficial prevista en el Pla estadístic de Catalunya vigent, la qual cosa comporta una garantia de confidencialitat de les dades, és a dir, que les respostes estan protegides pel secret estadístic. A més, els ciutadans i ciutadanes estan obligats per llei a proporcionar la informació completa i verídica que se'ls demana (Llei 23/1998, de 30 de desembre, d'estadística de Catalunya). Les dades d'identificació de les persones seleccionades només serveixen per establir el contacte i el control de qualitat del treball de les persones enquestadores.

2 Objectius de l'ESCA

L'ESCA actual manté els objectius i continguts bàsics de les anteriors edicions de l'ESCA (anys 1994, 2002 i 2006). Els objectius principals són:

- Conèixer l'estat de salut i la qualitat de vida de la població i identificar-ne els principals problemes de salut.
- Conèixer la utilització de serveis sanitaris i el nivell de satisfacció de la població amb els serveis utilitzats.
- Conèixer les pràctiques preventives i l'exposició de la població a factors de risc relacionats amb la salut.
- Identificar i analitzar els determinants de salut relacionats amb les característiques sociodemogràfiques de la població (sexe, edat, lloc de residència, situació laboral, categoria professional, nivell d'estudis, etc.).
- Identificar i analitzar eventuais factors de desigualtat en les conductes relacionades amb la salut i l'accés als serveis sanitaris.
- Establir indicadors que permetin prioritzar objectius de salut i dissenyar intervencions sanitàries encaminades a promoure la salut de la població.
- Establir indicadors que permetin, a més, analitzar i avaluar l'efectivitat de les intervencions sanitàries dutes a terme.

Tots aquests continguts estan incorporats en el qüestionari bàsic de l'ESCA que, des de l'any 2010, s'ha adaptat a la continuïtat en la recollida de la informació. Així, és suficientment flexible per incorporar cada semestre (amb qüestionaris complementaris) preguntes noves sobre temes emergents o preguntes que permetin aprofundir en d'altres temes, segons necessitats d'informació.

3 Tipus de qüestionaris

L'ESCA es fa a partir d'un qüestionari de tipus precodificat i estructurat, assistit per ordinador (CAPI), en tres versions diferents (taula 1) atenent a l'edat i característiques de les persones a entrevistar, en català i en castellà.

Taula 1. Tipus de qüestionaris de l'ESCA

<p>Qüestionari general d'adults</p>	<p>És el model de qüestionari que conté la totalitat de les preguntes d'adults i que s'administra a la població de 15 anys i més que estigui possibilitada per contestar directament.</p> <p>L'administració del qüestionari implica una durada mitjana d'entrevista de 30 minuts, aproximadament.</p>
<p>Qüestionari per a informador indirecte d'adults</p>	<p>És el model de qüestionari general reduït, dissenyat per ser contestat per un informador indirecte, el cuidador o cuidadora principal de la persona seleccionada de 15 anys i més. S'han eliminat les preguntes que, per la seva naturalesa, no poden ser contestades per delegació, com ara les de satisfacció.</p> <p>Aquest qüestionari només es fa servir en els casos en què la persona seleccionada es trobi malalta o incapacitada per respondre a mig o llarg termini. Si la persona té una malaltia que es preveu de curta durada, cal esperar (un o dos dies) i utilitzar el qüestionari general.</p> <p>Les preguntes d'aquest qüestionari es refereixen sempre a la persona seleccionada, a excepció d'unes preguntes destinades a caracteritzar la persona informadora.</p> <p>L'administració d'aquest qüestionari implica una durada mitjana d'entrevista de 20 minuts, aproximadament.</p>
<p>Qüestionari per a informador indirecte de menors</p>	<p>És un model de qüestionari adaptat a aspectes de salut específics de la població menor de 15 anys i, per tant, lleugerament diferent als anteriors. Està concebut per ser contestat per un informador indirecte, la persona que s'ocupa habitualment de la persona menor de 15 anys.</p> <p>Les preguntes que conté es refereixen a la persona seleccionada, a l'estat de salut i la utilització de serveis sanitaris per part del menor, tot i que també se sol·licita informació sobre la persona informadora.</p> <p>L'administració d'aquest qüestionari implica una durada mitjana d'entrevista de 20 minuts, aproximadament.</p>

Totes les versions del qüestionari estan disponibles en català i castellà i es poden consultar a: <http://salutweb.gencat.cat/esca> i <http://canalsalut.gencat.cat/esca>.

El caràcter continu de la recollida de la informació de l'actual ESCA permet que, a cada onada semestral, les tres versions del qüestionari estiguin formades per un qüestionari bàsic i un qüestionari complementari amb preguntes que permeten aprofundir en un àmbit temàtic, un grup poblacional o un territori concret.

Els qüestionaris bàsics i complementaris emprats a l'ESCA (període 2011-2016) contenen els àmbits i apartats temàtics següents:

Taula 2. Estructura temàtica dels qüestionaris de l'ESCA

Qüestionari bàsic

Àmbits temàtics	Població 15 anys i més		Per a menors	
	General	Indirecte		
A. Sexe i data de naixement	1 i 2	1 i 2 A, B i C	A. Context familiar (I)	1 i 2 M2-M3 A, B i C
C. Cobertura sanitària	34-36	34 i 35	C. Cobertura sanitària	34-36
D. Estat de salut i qualitat de vida relacionada amb la salut	37-39 108 40_a_1-40_b 37_b	37-39 108 40_a_1-40_b 37_b	D. Estat de salut i qualitat de vida relacionada amb la salut	37-39 108 37_b M28-M29
E. Morbiditat crònica i accidents	41-43 45	41-43 45	E. Morbiditat i accidents	41 M30 43 45 M53-M58
F. Consum de medicaments	46_a	46_a	F. Consum de medicaments	46_a
G. Salut mental	47	--	G. Salut mental	M31
H. Limitacions, discapacitats i autonomia personal	48-50 53	48-50 53 D	H. Limitacions i discapacitats	48-50 52_b
I. Pràctiques preventives	60-62 CC1-CC6 63-66 109	--	---	---
Q. Suport social	D16	--	---	---
Benestar mental	BP1	--		
J. Estils de vida: alimentació, activitat física, mobilitat	PRED1-14 69 IPAQ1-7 MOB1 MOB2_a, MOB3_a, MOB2_b, MOB3_b 120-122	--	J. Estils de vida: alimentació i activitat física	M32 67-68 M33-M37 120-122 MOB2_a, MOB3_a, MOB2_b, MOB3_b
K. Estils de vida: tabac i alcohol	81 i 82 Tb2 Tb4-Tb6 Tb9-Tb12 83-86 76-80	--	K. Estils de vida: exposició al fum de tabac	84-86
L. Visites mèdiques durant els últims 12 mesos i 15 dies Atenció sanitària no demandada	87-89 NC1 i NC2	87-89 NC1 i NC2	L. Visites mèdiques durant els últims 12 mesos i 15 dies	87-89 NC1 i NC2
N. Atenció especialitzada	118 i 119	118 i 119	N. Atenció especialitzada	118 i 119
O. Atenció d'urgències i hospitalitzacions	104-106	104-106	O. Atenció d'urgències i hospitalitzacions	104-106
B. Context familiar i dades sociodemogràfiques	3-13 15-22 110 i 111 23-26 112-115 27-31 31 bis 32 116	3-13 15-22 110 i 111 23-26 112-115 27-31 31 bis 32 116	B. Context familiar (II) i dades sociodemogràfiques	3-7 15-17 M4 i M5 M6 i M7 / M17 i M18 M6_b / M17_b M8-M10 / M19-M21 M40 / M46 M11 i M12 / M22 i M23 M41 / M47 M13-M16 / M24-M27 M42-M45 / M48-M51 27-31 31 bis 32 116
P. Fitxa d'observació	200-211 213-217	200-211 213-217	P. Fitxa d'observació	200-211 213-217

Qüestionari complementari

Onada (any i semestre)	Mòdul complementari
1 (2010-2)	<ul style="list-style-type: none"> Autonomia personal i suport social
2 (2011-1)	
3 (2011-2)	<ul style="list-style-type: none"> Benestar mental Voluntats anticipades
4 (2012-1)	<ul style="list-style-type: none"> TIC i salut
5 (2012-2)	<ul style="list-style-type: none"> Pràctiques preventives (càncer de còlon i pròstata) Campanya "Els segons compten... Salva una vida. Truca al 112" Motius de no demanda d'atenció sanitària Visió, audició i salut bucodental
6 (2013-1)	<ul style="list-style-type: none"> Consell sobre activitat física Mesura del pes i la talla Campanya "Els segons compten... Salva una vida. Truca al 112" Campanya "Obertament"
7 (2013-2)	<ul style="list-style-type: none"> Consell sobre activitat física Mesura del pes i la talla Campanya "Els segons compten... Salva una vida. Truca al 112" Projecte "Obertament" (salut mental) <ul style="list-style-type: none"> Contacte amb persones amb trastorn mental Actitud envers la malaltia mental i intenció de conducta Discriminació percebuda Utilització de mitjans de masses Campanya "Obertament"
8 (2014-1)	<ul style="list-style-type: none"> Alfabetització per a la salut (15+) (d'AS1 a AS16)
9 (2014-2)	<ul style="list-style-type: none"> Alfabetització per a la salut (15+) (d'AS1 a AS16) Campanya "Obertament" i intenció de conducta (CO1 i CO2 + CO4_27-30)
10 (2015-1)	<ul style="list-style-type: none"> Privació material (de PM1 a PM5) Qualitat del son (de SON1 a SON5) Cànnabis (de THC1 a THC6)
11 (2015-2)	<ul style="list-style-type: none"> Privació material (de PM1 a PM5) Qualitat del son (de SON1 a SON5) Cànnabis (de THC1 a THC6) Campanya "Obertament" i intenció de conducta (CO1 i CO2 + CO4_27-30)
12 (2016-1)	<ul style="list-style-type: none"> Donació d'òrgans i/o teixits (DOT1-DOT7) Psoriasi (AV42.21.1 + PSOR1) Exposició al fum del tabac en menors (EFT) Activitat física (d'IPAQ1 a IPAQ7) Activitat física (de 70 a 75 anys) que passa de Q bàsic a Q complementari Visió (de VAB1 a VAB4) Privació material (de PM1 a PM5)
13 (2016-2)	<ul style="list-style-type: none"> Psoriasi (AV42.21.1 + PSOR1) Exposició al fum del tabac en menors (EFT) Visió (de VAB1 a VAB4) Privació material (de PM1 a PM5) Campanya "Obertament" i intenció de conducta (CO1 i CO2 + CO4_27-30)

El **qüestionari bàsic** es manté fix al llarg de totes les onades per garantir l'acumulació homogènia de la informació i la comparabilitat entre onades semestrals i amb altres edicions de l'enquesta. Tot i així, es revisa a cada semestre i pot experimentar ajustos o canvis que no afecten la seva estructura inicial.

La numeració de les preguntes comunes en les tres versions del qüestionari es manté inalterable, la qual cosa pot suposar salts de numeració als qüestionaris indirecte d'adults o de menors.

Les preguntes del **qüestionari complementari** s'incorporen en l'estructura del qüestionari bàsic segons l'àmbit temàtic, o al final del qüestionari bàsic si no estan relacionades amb cap dels seus apartats temàtics. Aquests mòduls complementaris tenen Manuals d'instruccions específics.

Els qüestionaris de l'ESCA incorporen unes preguntes (**Fitxa d'observació**) que han de ser omplertes per la persona entrevistadora. Inclou les observacions del personal entrevistador i les incidències sorgides al llarg de l'entrevista.

4 Selecció de les persones a entrevistar (unitats mostrals)

L'ESCA s'adreça a **població no institucionalitzada resident a Catalunya**, és a dir, persones que viuen en llars i domicilis particulars. No s'entrevisten les persones que resideixen habitualment en centres comunitaris o institucions com ara residències d'avis, convents, casernes, presons, etc.

L'extracció de la mostra és nominal. L'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) elabora un fitxer amb el nom i adreça d'un titular i els seus substituïts segons les característiques sociodemogràfiques i territorials del disseny mostral. Així, els enquestadors disposen del nom, cognoms i adreça de les persones titulars amb qui han de contactar i fer l'entrevista juntament amb la data i lloc de naixement i la nacionalitat com a variables de control que serveixen per garantir la realització de l'entrevista a la persona correcta. Se'ls hi facilita també 4 suplents de cada titular perquè siguin utilitzats pels entrevistadors d'acord amb els criteris de substitució establerts. Si en necessiten més, se'ls facilita la resta de substituïts, fins a un màxim de 10 per cada persona titular.

Les persones que han estat seleccionades en primer lloc per contestar l'enquesta (les titulars) reben, uns 15 dies abans de ser contactades per la persona entrevistadora, una carta informativa del Departament de Salut sobre els objectius i les característiques de l'ESCA, on es sol·licita la seva col·laboració alhora que se'ls facilita telèfons i adreces electròniques per ampliar la informació. La carta va firmada per la persona titular del Departament de Salut, conseller o consellera de Salut i per la persona responsable de l'Idescat, director o directora. Les persones substituïdes no reben aquesta carta informativa per correu sinó que són les mateixes persones enquestadores que la lliuren a mà.

Paral·lelament, a la pàgina web del Departament de Salut s'informa sobre l'inici de cada nova onada semestral de la ESCA i es fa un recordatori als CAP i a 061 CatSalut Respon, qui donen suport al Departament de Salut en la informació a la població. La pàgina web <http://canalsalut.gencat.cat/esca> posa a disposició de la ciutadania tant la carta informativa com els qüestionaris i altra informació addicional.

El personal enquestador haurà de contactar amb les persones seleccionades en el seu domicili i anar-hi tantes vegades com calgui per tal d'entrevistar a la persona seleccionada com a titular. Quan no es pugui realitzar l'entrevista a aquesta persona titular per motius que s'hauran d'acreditar, es podrà contactar amb les persones substituïdes.

4.1 Circuit de contacte amb les persones seleccionades com a titulars

Les persones seleccionades com a titulars reben per correu ordinari una carta informativa. Per contactar amb aquestes persones i dur a terme l'entrevista, l'enquestador/a, farà, sempre i quan no concorri cap altra situació específica, fins a **5 visites al domicili de la persona seleccionada en dies de la setmana i moments del dia diferents** abans de passar al següent substitut de què disposa. Caldrà fer fins a 5 visites en casos tals com:

1. Estudiants que durant la setmana resideixen fora.
2. Persones que tenen l'habitatge seleccionat a la mostra com a segona residència.

Si no es pot contactar la persona seleccionada com a titular, es pot deixar un sobre amb la notificació impresa (figura 1) on s'anuncia la data i l'hora de la següent visita, i s'ofereix la possibilitat de posar-se en contacte amb l'enquestador/a (telèfon) per tal de concertar la visita en un altre moment.

Figura 1. Model de notificació

	Generalitat de Catalunya Departament de Salut	Notificació de l'ESCA	
En data.....(data de la visita al domicili), un entrevistador/a de l'empresa IPSOS, en nom del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, ha visitat el seu domicili per poder dur a terme l' Enquesta de salut de Catalunya (ESCA) . Tornarem en la data indicada més avall. Si no li va bé aquesta data, si us plau, contacti amb el telèfon XXXXXXX o XXXXXXX per tal d'acordar una altra visita.			
Nom de la persona que es vol contactar/entrevistar			
Propera visita	Data:	Hora:	
Nom de la persona entrevistadora			

4.2 Circuit de contacte amb les persones seleccionades com a suplents

Les persones seleccionades com a suplents NO reben per correu postal la carta informativa que envia el Departament de Salut. Aquesta carta l'ha de **lliurar en mà** l'entrevistador/a en el moment del contacte presencial amb la persona seleccionada.

La persona "suplent/substituta" d'una persona "titular" és una persona amb les mateixes característiques que la persona titular, i que serà entrevistada en el cas que la persona titular de la qual és suplent no hagi pogut fer l'entrevista per qualsevol motiu establert en les condicions de l'enquesta (com un canvi d'adreça, defunció, etc.).

La resta del circuit és el mateix que quan es contacta amb una persona titular. És a dir, s'han de fer fins a **5 visites al domicili de la persona en dies de la setmana i moments del dia diferents, com a mínim un en dissabte** abans de passar al següent substitut.

Si no es pot contactar la persona suplent seleccionada, es pot deixar la carta a la bústia dins un sobre tancat i amb la notificació (figura 1) impresa a l'anvers del sobre.

5 Full de control i seguiment de la mostra

Per distribuir les persones a entrevistar entre el personal enquestador i tenir un control del procés i de la productivitat, s'ha elaborat el **Full de control i seguiment de la mostra** per a cada entrevista a realitzar.

Cada full de mostra correspon a una persona seleccionada i a una enquesta, per la qual cosa el número de referència serà sempre el mateix i coincidirà amb el número que consta al qüestionari. En canvi, cada full pot recollir més d'un nom de persona a entrevistar: el nom de la unitat mostrada seleccionada com a titular a qui s'ha d'entrevistar preferentment i els noms de les persones suplents primeres, segones, etc. que s'hauran d'utilitzar només en situacions plenament justificades segons els criteris de substitució que es presenten en l'apartat 6 d'aquest manual d'instruccions.

Les dades que obligatòriament s'han de fer constar en aquest full de seguiment són les següents:

- El **nom i l'adreça de la persona a qui s'ha de fer l'entrevista**, així com la **franja d'edat** a la que pertanyen. Aquestes dades venen impreses quan els enquestadors reben els fulls de la ruta que li correspon
- L'enquestador anotarà el **dia i l'hora de la primera visita** i, eventualment, de les visites successives, així com la informació sobre les possibilitats de contactar amb aquesta persona.
- Si l'entrevista no s'ha pogut fer, s'anotarà a la casella corresponent i de manera LITERAL el **motiu que ha impedit la realització de l'entrevista** segons l'apartat 6 d'aquest manual.
- Si l'entrevista ha estat realitzada, s'anotaran a les caselles corresponents el **dia de realització** i el **telèfon de la persona entrevistada** que se sol·licitarà obligatòriament una vegada finalitzada l'entrevista.

Aquestes anotacions s'han de fer també en totes les adreces de persones suplents emprades per realitzar l'entrevista.

Cada persona enquestadora rebrà un nombre de fulls de mostra igual al nombre d'enquestes que hagi de realitzar, sempre considerant una zona geogràfica limitada.

Figura 2. Model de Full de control i seguiment de la mostra

Enquesta de salut de Catalunya Full de control de la mostra	Número de referència					
	Municipi					
	Enquestador/a					

TITULAR			
Nom, adreça, data i lloc de naixement de la unitat mostral	Dia	Hora	Situació

Data de l'entrevista		Motiu pel qual no s'ha realitzat l'entrevista
Telèfon/s		

SUBSTITUT 1			
Nom, adreça, data i lloc de naixement de la unitat mostral	Dia	Hora	Situació

Data de l'entrevista		Motiu pel qual no s'ha realitzat l'entrevista
Telèfon/s		

SUBSTITUT 2			
Nom, adreça, data i lloc de naixement de la unitat mostral	Dia	Hora	Situació

Data de l'entrevista		Motiu pel qual no s'ha realitzat l'entrevista
Telèfon/s		

6 Normativa de substitucions

L'objectiu del treball de camp és realitzar les entrevistes a les persones que figuren seleccionades en primer lloc com a titulars de l'enquesta. Pot passar, però, que per motius justificats no puguin o no vulguin contestar-la. En aquests casos, es contactarà amb una altra persona de la relació de persones substituïdes, sempre en l'ordre prèviament establert.

Les incidències que impedeixen fer l'entrevista a la persona titular poden ser de dos tipus: les relacionades amb la localització de l'habitatge i les relacionades amb el contacte amb els membres de la llar o la unitat mostral.

Els tipus d'incidència es poden classificar de la manera següent:

1. Incidències en la localització de l'habitatge	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Habitatge inaccessible ▪ Adreça inexistent ▪ Adreça incorrecta ▪ Habitatge no familiar ▪ Una altra incidència
2. La unitat mostral (o l'informador indirecte) no es troba en el domicili en el moment de la visita dels enquestadors	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unitat mostral il·localitzable ▪ Informador indirecte il·localitzable ▪ Canvi de domicili ▪ Absència prolongada ▪ Defunció ▪ Negativa de la llar ▪ Una altra incidència
3. La unitat mostral (o l'informador indirecte) es troben en el domicili en el moment de la visita dels enquestadors	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ajornament per a un altre moment ▪ Negativa de la unitat mostral ▪ Estranger sense idioma ▪ Una altra incidència ▪ Realització de l'enquesta

Atès que l'enquesta és individual, una persona pot ser entrevistada tantes vegades al llarg del cicle de 4 anys com hagi estat aleatòriament seleccionada. De la mateixa manera, poden ser entrevistades més d'una persona d'una mateixa llar al llarg del cicle. Arran d'això, s'ha eliminat del Manual d'instruccions una incidència que apareixia en la primera versió segons la qual si una persona de la llar ja havia estat entrevistada en el marc de l'ESCA, l'habitatge es considerava repetit i la persona a entrevistar era substituïda.

A continuació es presenten les incidències que, en el moment del contacte, poden sorgir, les solucions adients en cada cas i el que cal anotar en *el Full de control i seguiment de la mostra*.

Taula 3. Incidències que poden impedir entrevistar les persones titulars. Propostes de solució i d' anotació en el *Full de control i seguiment de la mostra*

1. Incidències en la localització de l'habitatge		
Incidència	Solució	Anotació
1.1. No es pot accedir a l'habitatge per circumstàncies de força major (inundació, bloqueig per la neu, etc.)	Es comunica al personal supervisor, qui decidirà si el treball s'ajorna o si cal utilitzar un suplent. La incidència definitiva s'anota com a <i>habitatge inaccessible</i> .	Habitatge inaccessible
1.2. No s'aconsegueix localitzar el carrer o l'edifici	Cal demanar als veïns o transeünts sobre la localització d'aquesta adreça o sol·licitar ajut i un plànol de la zona a l'Ajuntament o la guàrdia urbana. Si malgrat aquestes gestions, l'habitatge no es localitza, es pot utilitzar un suplent i anotar-ho com a <i>adreça inexistent</i> .	Adreça inexistent
1.3. L'habitatge ha estat enderrocat o s'ha reconvergit en empresa	S'anotarà com a <i>adreça incorrecta</i> i s'agafarà un substitut.	Adreça incorrecta
1.4. La unitat mostral no ha viscut mai en aquest habitatge	S'anotarà <i>adreça incorrecta</i> i es procedirà a la substitució. Cal, però, assegurar-se que el nom de les llistes no tingui algun error de transcripció. Es necessita que al menys dos veïns ho corroborin.	Adreça incorrecta
1.5. L'adreça correspon a un establiment col·lectiu i no a una llar	Cal comprovar que realment l'adreça no correspon a un habitatge familiar. Pot succeir que en un edifici ocupat per un establiment col·lectiu hi hagi un habitatge familiar (del conserge, porter, etc.). Si es confirma l'adreça d'un establiment col·lectiu, s'anotarà com a <i>habitatge no familiar</i> i s'agafarà un substitut.	Habitatge no familiar
1.6. Una altra situació no esmentada anteriorment	S'anotarà el <i>motiu concret</i> que impedeix la localització de l'habitatge i es procedirà a la substitució.	Motiu concret
2. La unitat mostral no es troba a casa		
Incidència	Solució	Anotació
2.1. No hi ha ningú a la llar o els veïns no saben perquè no hi són	S'han de fer com a mínim cinc visites en dies de la setmana i moments del dia diferents : <ul style="list-style-type: none"> Almenys una de les visites ha de coincidir amb el cap de setmana (divendres vespre o dissabte matí). Almenys tres de les altres visites s'han de fer a partir de les 8 del vespre. Si un cop realitzades aquestes visites no s'hi troba ningú, s'anotarà <i>il·localitzable</i> i es procedirà a la substitució.	Anotar dia i hora de cadascuna de les visites realitzades Il·localitzable
2.2. No hi ha ningú a la llar però es pot parlar amb veïns i diuen que vindran més tard	2.2. Es demana en quin moment del dia o de la setmana es pot trobar alguna persona en aquest domicili. 2.3. Es demana en quin moment del dia i de la setmana es pot trobar a casa la persona seleccionada. Es pot demanar el número de telèfon del domicili, de la feina o el mòbil. Es marca el dia i l'hora al <i>Full de control de la mostra</i> i s'hi torna en el moment adient.	Anotar dia i/o hora aproximats per al recontacte
2.3. La unitat mostral no es troba a casa però familiars informen que vindrà més tard	S'han de fer com a mínim 5 visites en dies de la setmana i moments del dia diferents , d'acord amb la informació facilitada o de la regla general: <ul style="list-style-type: none"> Almenys una de les visites ha de coincidir amb el cap de setmana (divendres vespre o dissabte matí). Almenys tres de les altres visites s'han de fer a partir de les 8 del vespre. Si un cop realitzades aquestes visites no s'hi troba ningú, s'anotarà <i>il·localitzable</i> i es procedirà a la substitució.	Anotar dia i hora de cadascuna de les visites realitzades Il·localitzable

2. La unitat mostral no es troba a casa		
Incidència	Solució	Anotació
2.4. Familiars o veïns diuen que la unitat mostral ja no viu en aquesta adreça	Si es coneix la nova adreça i aquesta es troba a la zona de treball, s'hi pot anar i fer el contacte amb la unitat mostral. Si la nova adreça no està en la mateixa zona, s'anota al Full de control de la mostra <i>canvi de domicili</i> i es procedeix a la substitució.	Canvi de domicili
2.5. Familiars o veïns diuen que la unitat mostral estarà absent durant un període llarg o indeterminat (viatge, estada de treball o estudis,...) per motius no relacionats amb el seu estat de salut	Es demanarà la data de tornada i s'anotarà al <i>Full de control de la mostra</i> . Si aquesta està dins del període de treball de camp de la mateixa onada, s'hi tornarà el dia corresponent. Es pot demanar el número de telèfon o alguna altra referència de contacte (telèfon mòbil, de la feina, etc.). Si la data de tornada està fora del període de treball o no es pot precisar amb exactitud, s'anotarà <i>absència prolongada</i> i es procedirà a la substitució.	Anotar data de recontacte Absència prolongada
2.6. Familiars o veïns informen que la unitat mostral ha mort	S'anota <i>defunció</i> i es procedeix a la substitució.	Defunció
2.7. Un membre de la llar es nega a facilitar informació o impossibilita el contacte amb la unitat mostral	Es considera negativa d'un membre de la llar: <ul style="list-style-type: none"> • Quan el pare o la mare d'un jove de 16 o 17 anys no vol que se li faci l'entrevista. • En casos excepcionals, quan cap membre de la llar no facilita la informació necessària o impedeix contactar amb la unitat mostral. Si la unitat mostral és una persona de 18 anys o més, capacitada per respondre el qüestionari, s'ha d'intentar parlar directament amb ella. A les persones que neguin l'accés a la unitat mostral se'ls pot dir: "Els responsables de l'estudi necessiten i demanen que la negativa hagi estat formulada directament per la persona seleccionada". Si tot i això la negativa persisteix, s'anotarà com a <i>negativa de la llar</i> i es procedirà a la substitució.	Negativa de la llar
2.8. La unitat mostral és menor o incapacitada i no es troba un informador indirecte suficientment qualificat	Si un cop fetes totes les gestions possibles per trobar un informador indirecte que pugui contestar, el resultat és negatiu, s'anotarà <i>informador indirecte il·localitzable</i> i es procedirà a la substitució.	Informador indirecte il·localitzable
2.9. Familiars o veïns informen sobre algun altre motiu que impedeix contactar amb la unitat mostral	S'anota el <i>motiu concret</i> que impedeix l'entrevista amb la unitat mostral i, si és de llarga durada, es procedeix a la substitució.	Motiu concret
2.10. Familiars o veïns informen que la unitat mostral resideix en aquella adreça menys de la meitat de l'any	S'anotarà el motiu concret pel qual això passa. D'aquest supòsit s'exclouen les persones que per motius laborals / d'estudi en els dies feiners resideixen en una altra llar.	Absència prolongada
3. La persona seleccionada o l'informador indirecte són en el domicili		
3.1. Accepta contestar l'enquesta en aquell moment	Es realitza l'entrevista.	Enquesta realitzada
3.2. Accepta contestar, però en un altre moment	S'acorda el dia i l'hora de l'entrevista. Si no es produeix el contacte en aquesta data, aplicar les instruccions en cas d'absència (5 visites en dies de la setmana i hores diferents).	Anotar dia i hora del recontacte
3.3. Es nega a fer l'entrevista	S'ha d'insistir –sense forçar– a fer l'entrevista en el moment del contacte o acordar una altra data. Cal recordar que l'ESCA és una estadística oficial i, com a tal, és obligatori contestar-la. Es pot llegir l'extracte de la Llei que es troba a la primera pàgina del qüestionari. Si es manté la negativa, s'anotarà <i>negativa</i> i es procedirà a la substitució.	Negativa

3. La persona seleccionada o l'informador indirecte són en el domicili		
Incidència	Solució	Anotació
3.4. No pot col·laborar (ni en aquell moment, ni més endavant) per qualsevol motiu	S'annotarà el <i>motiu concret</i> pel qual no es pot realitzar l'entrevista i es procedirà a la substitució. Si el motiu és de salut, cal valorar si s'ha d'administrar el qüestionari d'informador indirecte o ajornar l'entrevista per a un altre moment.	Motiu concret
3.5. La persona seleccionada no parla català ni castellà	Si hi ha alguna persona a la llar que pugui fer de traductor i la unitat mostral accepta la intermediació, es farà l'enquesta en presència de les dues persones (traductor i unitat mostral). S'utilitzarà el qüestionari per a informador indirecte. Si no hi ha ningú que pugui fer de traductor o la unitat mostral planteja problemes per contestar davant d'una altra persona, s'annotarà <i>estranger sense idioma</i> i es procedirà a la substitució. Es demanarà i s'annotarà l'idioma que parla.	Anotar idioma d'origen Estranger sense idioma
3.6. Una altra situació no esmentada anteriorment	S'annotarà el <i>motiu concret</i> que impedeix fer l'entrevista i es procedirà a la substitució.	Motiu concret

Respectar les normes de substitució és fonamental per garantir que la mostra final sigui representativa de la població catalana, ja que la probabilitat de localitzar els individus varia en funció de determinades característiques com ara el sexe, l'edat, la situació laboral i professional, etc. El Departament de Salut realitza una auditoria externa de control de la qualitat del treball de camp, i el control de les substitucions n'és un element fonamental.

6.1 Primer contacte i presentació de l'enquesta

Una vegada es contacta la persona seleccionada per fer l'entrevista, cal seguir els següents passos:

1. **Presentar-se** com enquestador/a, per encàrrec de la Generalitat de Catalunya (Departament de Salut), i explicar que la finalitat del contacte és poder dur a terme una enquesta oficial, de temes relacionats amb la salut, inclosa en el Pla estadístic de Catalunya i, per tant, una activitat estadística oficial.
2. Mostrar la **credencial** individual (**figura 3**). I si la persona entrevistada ho sol·licita, mostrar també el DNI.
3. **Confirmar** que la persona seleccionada viu i és a la llar, i assegurar-se que es tracta de la mateixa persona que apareix al llistat.
4. Mostrar una còpia de la **carta** que envia el Departament de Salut per correu postal (**que va rebre si és titular i si és substituït explicar-li el motiu pel qual no l'ha rebut per correu postal**. Veure exemple a l'Annex). Comunicar a la persona que pot ampliar la informació a la pàgina web, 061, codi QR.
5. Insistir a la persona que l'Enquesta forma part del Pla estadístic de Catalunya, que és **oficial** i, per tant, regeix el **secret estadístic** i les dades que es faciliten es tracten de forma **confidencial**.
6. Oferir la possibilitat de **concertar una cita** per fer l'entrevista: indicar de la **durada** aproximada (uns 30 minuts) i dels **continguts** que inclou (grans apartats, sense concretar gaire).

Figura 3. Model d'acreditació personal

 <p>Generalitat de Catalunya Departament de Salut</p> <p>Enquesta de salut de Catalunya</p> <p>Entrevistador/a: En/Na _____ DNI _____</p>	 <p>Aquest document és personal i intransferible, i només es podrà utilitzar en les activitats programades pel Departament de Salut per a l'Enquesta de salut de Catalunya. El portador d'aquesta credencial queda acreditat per realitzar enquestes entre els mesos de gener a desembre de 2017.</p> <p>Dra. Pilar Magrinyà i Rull Directora General de Planificació en Salut</p>
---	---

Després de fer la presentació, si la persona seleccionada no vol col·laborar cal recordar-li l'**oficialitat de l'enquesta**, i posar de relleu que les **dades** que s'obtenen són **essencials** per a conèixer l'estat de salut de la població, els comportaments relacionats amb la salut, la utilització que fan dels serveis sanitaris, etc., per a la **planificació en salut a Catalunya**.

Cal oferir totes les **facilitats** (concertar una cita per a un altre dia, tornar en un altre moment, etc.) perquè accedeixi a realitzar l'entrevista.

En cap circumstància no es pot fer l'enquesta per telèfon o autoadministrada deixant un qüestionari en paper perquè l'empleni la persona seleccionada tota sola.

Quan finalitzi l'entrevista es demanarà sempre el telèfon de la persona entrevistada. Aquesta sol·licitud es basa en la necessitat de posar-nos en contacte amb les persones entrevistades per supervisar el treball de l'enquestador i aclarir dubtes, sense necessitat que l'enquestador hagi de desplaçar-se expressament al domicili de la persona entrevistada.

6.2 Guió de contacte amb titulars

Bon dia, el meu nom és ..... i vinc **en nom del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya** per fer una **enquesta de temes relacionats amb la salut**. Vostè haurà rebut una carta del Departament de Salut que l'informava que en uns dies vindria un enquestador/a al seu domicili. Em pot obrir la porta per parlar amb vostè, si us plau?

- *Si és titular major d'edat: Viu aquí XXX ?*
- *Si és titular menor d'edat: És la família Cognom1-Cognom2?*

Com li he anunciat, vinc en nom del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. Sóc enquestador/a de l'empresa IPSOS, l'empresa que ha estat contractada pel Departament de Salut de la Generalitat per a la realització de l'Enquesta de salut de Catalunya. Aquí pot veure la meva credencial per realitzar l'Enquesta (mostrar la **credencial**).

El motiu de la meua visita és informar-lo/a que ha estat seleccionat per respondre l'**Enquesta de salut de Catalunya** i per poder concertar amb vostè una cita per fer-la, en el moment que li vagi millor.

L'Enquesta de salut de Catalunya és una **enquesta oficial** de la Generalitat de Catalunya.

[I NOMÉS EN EL CAS QUE LA PERSONA PREGUNTI.....contestar que això vol dir que és una enquesta oficial, que la informació que s'hi recull és d'interès per a l'administració sanitària i, per tant, les persones seleccionades tenen el deure de donar una informació completa i verídica. Alhora, el fet que sigui una enquesta oficial implica que les seves respostes estan emparades pel secret estadístic, és a dir, que les respostes són tractades confidencialment (que les dades es guarden de forma anònima i que només es tracten de forma agregada).]

Fa un dies que vostè ha degut rebre una carta del Departament de Salut, dirigida (a nom de) a la persona seleccionada per contestar l'enquesta. La carta està signada pel conseller de Salut i pel director de l'Institut d'Estadística de Catalunya. La recorda? És aquesta: (mostrar còpia de la carta). Recordar-li que en la carta s'informa que:

- ha estat seleccionat de forma aleatòria per respondre l'Enquesta de salut de Catalunya
- i que un entrevistador/a de l'empresa IPSOS es desplaçaria al seu domicili, s'identificaria amb una credencial i realitzaria aquesta Enquesta.

No ens hem posat en contacte amb vostè per telèfon perquè aquesta enquesta és **presencial**, i perquè les dades que ens facilita l'Institut d'Estadística de Catalunya (les que consten al **Registre de població** de Catalunya) són: nom, adreça, sexe i data de naixement, no disposem dels telèfons.

L'Enquesta s'estructura en 4 blocs: preguntes sobre l'estat de salut, sobre els comportaments relacionats amb la salut i sobre la utilització dels serveis sanitaris, i algunes de context (característiques sociodemogràfiques, de la seva llar, etc.). La durada de l'enquesta és d'aproximadament 30 minuts.

Li va bé que li faci l'enquesta ara? O quan podríem fer-la? Té algun dubte o vol fer-me alguna pregunta?

6.3 Guió de contacte amb les persones substituïdes

En principi, tot és igual al contacte amb els titulars, però la diferència és que aquests (substituïts) no han rebut la carta informativa per correu postal que envia el Departament de Salut. Per tant, se'ls ha d'explicar. És molt important informar a la persona que es contacta de que ha estat seleccionada per contestar l'Enquesta però que no ha rebut la carta informativa perquè aquesta carta només s'envia als titulars.

Per tant, primer de tot, presentar-se i, segon, comunicar el tema que es tracta d'una persona seleccionada (com a suplent d'una persona titular) per contestar l'Enquesta.

Bon dia, el meu nom és ..... i vinc **en nom del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya** en relació amb una **enquesta oficial sobre temes relacionats amb la salut**. Puc parlar amb vostè, si us plau?

- *Si és titular major d'edat: Viu aquí XXX ?*
- *Si és titular menor d'edat: És la família Cognom1-Cognom2?*

Com li he anunciat, vinc en nom del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. Sóc enquestador/a de l'empresa IPSOS, l'empresa que ha estat contractada pel Departament de Salut de la Generalitat per a la realització de l'Enquesta de salut de Catalunya. Aquí pot veure la meva credencial per realitzar l'Enquesta (mostrar la credencial).

El motiu de la meua visita és informar-lo/a que ha estat seleccionat per respondre l'**Enquesta de salut de Catalunya** i per poder concertar amb vostè una cita per fer-la, en el moment que li vagi millor.

L'Enquesta de salut de Catalunya és una **enquesta oficial** de la Generalitat de Catalunya.

[I NOMÉS EN EL CAS QUE LA PERSONA PREGUNTI].....contestar que això vol dir que és una enquesta oficial, que la informació que s'hi recull és d'interès per a l'administració sanitària i, per tant, les persones seleccionades tenen el **deure de donar una informació completa i verídica.**

Alhora, el fet que sigui una enquesta oficial implica que les seves respostes estan emparades pel secret estadístic, és a dir, que les respostes són tractades confidencialment (que les dades es guarden de forma anònima i que només es tracten de forma agregada).]

El motiu de la meua visita és fer-li lliurament de la carta que l'informa que ha estat seleccionat per contestar l'Enquesta de salut de Catalunya.

Si em permet, li explico...

No ha rebut aquesta carta que envia el Departament de Salut per correu postal, sinó que li faig jo el lliurament en mà (o li he deixat amb una notificació a la bústia), perquè vostè (o la persona seleccionada, menor de 15 anys) és suplent d'una altra persona titular (semblant a quan s'escullen els membres de les meses electorals).

La persona que és seleccionada en primera instància com a titular és qui rep la carta que envia el Departament de Salut per correu postal al seu domicili (aquesta que li he donat ara).

Hi ha una sèrie de motius pels quals és impossible contactar amb la persona seleccionada com a titular (perquè ha canviat de domicili, per defunció, etc.), per la qual cosa hi ha previst els suplents. Les persones seleccionades com a suplents tenen les mateixes característiques de sexe, grup d'edat, localitat i nacionalitat que la persona titular de la qual és substituïda.

Però, com no se sap a quins substituïts se'ls arribarà a fer l'entrevista, el Departament de Salut no els envia la carta per correu ordinari, sinó que som nosaltres els que ens presentem al domicili i lliurem la carta en mà i els expliquem, tal i com estic fent amb vostè.

Com veurà, aquesta carta, signada pel conseller de Salut i pel director de l'Institut d'Estadística de Catalunya, informa que ha estat seleccionat, de forma aleatòria, per respondre l'Enquesta de salut de Catalunya.

Com li he dit abans, l'Enquesta de salut de Catalunya és una **enquesta oficial** de la Generalitat de Catalunya.

Tampoc ens podem posar en contacte amb vostè per telèfon perquè aquesta enquesta és **presencial**, i les dades que ens facilita l'Institut d'Estadística de Catalunya (les que consten al Registre de població de Catalunya) són: nom, adreça, sexe i data de naixement, no disposem dels telèfons.

L'Enquesta s'estructura en 4 blocs: preguntes sobre l'estat de salut, sobre els comportaments relacionats amb la salut i sobre la utilització dels serveis sanitaris, i algunes de context (característiques sociodemogràfiques, de la seva llar, etc.). La durada de l'enquesta és d'aproximadament 30 minuts.

Pot ampliar la informació que li he donat a la pàgina web, 061, codi QR, o trucar per comprovar l'autenticitat de tot el que li he explicat.

Si li va bé, podem realitzar l'enquesta ara. Si no, quan podríem fer-la? Té algun dubte o vol fer-me alguna pregunta?

7 Instruccions genèriques per fer l'entrevista

Com a norma general, l'enquestador ha de seguir totes les instruccions rebudes, tant les assenyalades aquí com les que vinguin directament dels responsables del treball de camp, a qui hauran de consultar en cas de dubte o de situacions imprevistes.

Les instruccions que es faciliten a continuació tenen un motiu lògic i el fet de no complir-les pot suposar desviacions importants de la informació recollida i la consegüent invalidació de les enquestes realitzades.

7.1 Actitud general davant la persona entrevistada

- La presentació es fa, **d'entrada, en català**. L'entrevista es fa en **l'idioma que triï** i utilitzi la persona seleccionada: català o castellà. Si aquesta persona no parla ni l'un ni l'altre, es farà servir com a intèrpret una altra persona (preferentment un familiar) i se li administrarà el qüestionari d'informador indirecte. Si no és possible obtenir un traductor per a la unitat mostral que no parla ni català ni castellà es procedirà a la substitució.
- S'accedeix al domicili de la persona entrevistada en qualitat de **professional** i no com a convidat. Cal mantenir en tot moment una **actitud de discreció i de respecte** a tot el que veu i escolta.
- L'Enquesta és una activitat estadística oficial. En tot moment, cal tenir la **credencial** individual en un lloc visible (i presentar-la amb el DNI, si així ho requereix la persona contactada).
- La prioritat és que la persona seleccionada contesti per si sola l'enquesta, llevat que sigui un menor (en què contestarà un informador indirecte). En el cas de les persones d'edat avançada, cal que tinguin limitacions de comunicació i/o de comprensió per poder passar al qüestionari indirecte.
- Cal **llegir** les preguntes **tal i com estan escrites**. No es poden reformular les preguntes.
- En les preguntes que disposen de **tarja auxiliar, cal mostrar-la** a l'entrevistat.
- Les preguntes s'han d'**adaptar al sexe** de la persona entrevistada (*deprimit o deprimida, interessat o interessada, etc.*).
- Durant l'entrevista, **no s'han d'expressar opinions** sobre l'enquesta o qualsevol de les preguntes. Especialment, no s'han de fer comentaris sobre respostes d'altres persones entrevistades.
- L'enquestador s'ha de mostrar **neutral** durant tota l'entrevista. Un gest d'aprovació o la inflexió de la veu, per exemple, poden condicionar una resposta, fins i tot en preguntes que no són d'opinió. No s'ha de suggerir mai cap tipus de resposta concreta.
- **No s'ha d'inventar mai una resposta** que no hagi estat donada per la persona entrevistada, encara que s'estigui segur que lògicament hauria estat contestada així.
- En cap circumstància **no es pot realitzar l'enquesta autoadministrada ni per telèfon**. No s'han de distribuir mai exemplars del qüestionari en paper perquè les persones els empenin elles soles i recollir-los a domicili. Si una persona té un interès especial per disposar del qüestionari s'ha d'adreçar directament als responsables de l'estudi o buscar-lo a la pàgina web del Departament de Salut: <http://salutweb.gencat.cat/esca/>
- En cap circumstància no es pot realitzar l'enquesta autoadministrada ni per telèfon. No s'han de distribuir mai exemplars del qüestionari en paper perquè les persones els empenin elles

soles i recollir-los a domicili. Si una persona té un interès especial per disposar del qüestionari s'ha d'adreçar directament als responsables de l'estudi o buscar-lo a la pàgina web del Departament de Salut: <http://salutweb.gencat.cat/esca/>

7.2 Instruccions per a la transcripció de les respostes

- En la versió CAPI del qüestionari, anotar les respostes en pantalla amb molta cura de no cometre errors al picar o marcar les opcions o categories desitjades.
- S'han de formular totes les preguntes que surtin en pantalla. Si la persona no sap o no vol contestar, s'ha de marcar a la categoria prevista a l'efecte o a l'apartat d'altres. Si no hi ha cap d'aquestes possibilitats, cal forçar una resposta d'entre les opcions previstes. Si n'hi ha alguna pregunta on cal forçar massa les respostes, aviseu els responsables.
- La resposta NS/NC (no ho sap/no contesta) s'ha d'utilitzar el menys possible. Un percentatge molt elevat d'aquest tipus de resposta pot anul·lar preguntes o una entrevista sencera.
- La transcripció de les respostes es farà en funció del tipus de pregunta i de les instruccions internes.
- Algunes preguntes porten instruccions per als enquestadors que no cal llegir a la persona entrevistada. Normalment, aquestes instruccions figuren en lletra diferent.
- Quan a la pregunta s'especifica **LLEGIU** cal llegir literalment totes les possibilitats de resposta i no es pot admetre cap resposta fins al moment que s'han llegit totes. Si la persona entrevistada respon abans de llegir totes les categories, cal dir-li *Esperi un moment, que acabo de llegir*, i només en aquest moment registrar la resposta.
- A les preguntes que no porten cap instrucció (que són la majoria), no cal llegir les possibilitats de resposta i només després que la persona entrevistada hagi contestat se'l pot ajudar per tal d'adreçar-lo a una de les categories existents o bé anotar la resposta a l'apartat d'*Altres*.
- Si no s'especifica el contrari, les preguntes d'aquest qüestionari només admeten una resposta.
- Si no se sap on situar una resposta, s'anotà literalment i de la manera més exacta a l'apartat d'*Altres*.
- Quan s'indica *Especifiqueu*, s'ha d'anotar la resposta a l'apartat previst, tot especificant els seus matisos.

En acabar l'entrevista...

- **Cal demanar el número de telèfon de la persona entrevistada.**
- **Cal informar a la persona entrevistada que pot rebre una trucada telefònica o una visita de supervisió.**

Una part de les persones entrevistades reben una trucada telefònica per comprovar que aquella entrevista s'ha dut a terme realment i que s'ha fet a la persona correcta. Aquesta validació es dur a terme tant per part d'IPSOS com del Departament de Salut (a través de l'empresa de control de qualitat contractada a tal efecte).

8 Instruccions específiques dels qüestionaris

8.1 Conceptes generals

L'**univers** o àmbit poblacional de l'ESCA és la població registrada a Catalunya que viu en habitatges no institucionals (habitatges familiars i allotjaments fixos). Aquesta definició exclou, per tant, les persones que, residint a Catalunya, tenen la seva residència habitual en establiments col·lectius (casernes, hotels, presons, etc.) o allotjaments mòbils (caravanes, etc.).

La **unitat mostral** de l'ESCA és la persona seleccionada aleatòriament per formar part de la mostra. A ella es refereixen les dades sol·licitades en el qüestionari. Tenint en compte la definició de l'univers d'aquesta enquesta, poden ser unitats mostrals o subjectes de l'entrevista totes les persones que consten en el Registre de Població de Catalunya residents en habitatges privats. S'hi inclouen les persones absents temporalment del domicili habitual.

Persona informadora és la persona que respon el qüestionari i aporta informació sobre la unitat mostral quan aquesta no pot respondre directament l'entrevista. La utilització d'informadors indirectes està permesa en casos molt determinats i implica la utilització de qüestionaris específics. Aquests casos són:

- Quan la unitat mostral és una persona menor de 15 anys (de 0 a 14 anys). En aquest cas, respondrà l'entrevista la persona (mare, pare o una altra persona responsable del menor) que s'ocupi habitualment del menor. Si aquest no resideix amb els seus pares biològics o adoptius, respondrà el tutor o encarregat de la seva custòdia. S'emprarà el *Qüestionari per a informador indirecte de menors*.
- Quan la unitat mostral, tot i tenir 15 o més anys, sigui una persona amb alguna incapacitat física o psíquica greu i permanent que li impedeixi contestar l'entrevista. En aquests casos, respondrà la persona responsable de la cura de la unitat mostral, sigui familiar o no. S'emprarà el *Qüestionari per a informador indirecte d'adults*.
- Quan la unitat mostral, tot i tenir 15 o més anys, pateixi temporalment durant tot el període de treball de camp una incapacitat física o malaltia greu que li impedeixi contestar l'entrevista. Respondrà l'entrevista la persona més pròxima i informada. S'emprarà el *Qüestionari per a informador indirecte d'adults*.
- Quan la unitat mostral sigui una persona d'origen estranger que no compren ni parla el català o el castellà i per tant no pot respondre directament l'entrevista. En aquests casos es resoldrà intentant que una altra persona que coneix l'idioma de la persona seleccionada i també el català i/o castellà faci de traductor. S'emprarà el *Qüestionari per a informador indirecte d'adults*.

8.2 Períodes de referència del qüestionari

En el qüestionari hi ha diferents temps de referència o períodes recordatoris que varien en funció de la informació que se sol·licita:

- *Dia d'avui*: es refereix a la situació concreta del dia en què es realitza l'entrevista.
- *Present ampli*: es refereix a la situació actual sense especificar. Les preguntes van acompanyades dels adverbis actualment, habitualment o similars.

- *Dia feiner*: si no s'especifica el contrari són de dilluns a divendres. Excepcionalment, en la pregunta referida al consum d'alcohol es consideren dies feiners de dilluns a dijous.
- *Cap de setmana*: generalment es refereix a dissabte+diumenge, tret de les preguntes sobre consum d'alcohol on es considera cap de setmana la suma de divendres+dissabte+diumenge.
- *Els darrers 2 dies*: es refereix a ahir i abans d'ahir (del dia en què es fa l'entrevista), independentment que es tracti de dies festius o feiners.
- *Els últims 7 dies*: es refereix a la setmana sencera compresa entre el dia anterior a la realització de l'entrevista i el mateix dia d'una setmana abans. Es pot mostrar el calendari de l'última setmana.
- *Els últims 15 dies*: és el mateix cas que l'anterior, però considerant 15 dies. Es pot mostrar el calendari i comptar des del dia d'ahir fins al dia anterior que fa 15.
- *Els últims 30 dies*: és el mateix cas que l'anterior, però considerant 30 dies. Es pot mostrar el calendari i comptar des del dia d'ahir fins al mateix dia del mes anterior.
- *Els últims 12 mesos*: es refereix a l'any anterior al dia previ a la realització de l'entrevista. Es pot mostrar el calendari.

Annex. Exemple de carta

Benvolgut senyor, benvolguda senyora

El Govern de Catalunya, a través del **Departament de Salut** i en col·laboració amb l'**Institut d'Estadística de Catalunya**, realitza de manera continuada una enquesta de salut a la població de Catalunya de totes les edats (**Enquesta de salut de Catalunya**), amb la finalitat de conèixer la percepció que tenen els ciutadans i ciutadanes sobre els seus problemes de salut, els estils de vida i la utilització dels serveis sanitaris.

En aquest sentit, ens plau comunicar-vos que heu estat una de les persones escollides de manera aleatòria perquè contesteu aquesta enquesta, que tindrà lloc entre els mesos de **juliol i desembre de 2015**.

L'Enquesta de salut de Catalunya és una **activitat estadística de caràcter oficial** prevista en el Pla estadístic de Catalunya vigent. Els resultats d'aquesta enquesta tenen una utilitat especial per al Govern de la Generalitat, amb vista a fer efectiu el seu compromís de millora permanent de la salut de les persones i dels serveis sanitaris adreçats a tota la ciutadania.

En les properes setmanes, un **entrevistador o entrevistadora de l'empresa IPSOS, que s'identificarà amb una credencial del Departament de Salut, es desplaçarà al vostre domicili** per fer l'entrevista. És per això que us demanem la vostra col·laboració per tal que rebu aquesta persona i respongueu les preguntes que us faran.

Tingueu en compte que, si la carta que heu rebut va adreçada a un nen o nena de menys de 15 anys, qui haurà de contestar serà la mare, el pare o la persona responsable del menor.

Així mateix, us informem que, atès el seu caràcter d'estadística oficial, la informació individual que ens heu de subministrar ha de ser completa i verídica. D'altra banda, us garantim que les vostres respostes estaran protegides pel secret estadístic i només seran objecte de tractament estadístic agregat, d'acord amb el que regula la Llei 23/1998, de 30 de desembre, d'estadística de Catalunya.

Si teniu qualsevol dubte o voleu algun aclariment, el Departament de Salut posa a la vostra disposició el telèfon **061 CatSalut Respon**. Igualment, podeu accedir a tota la informació sobre aquesta enquesta a través de l'adreça <http://canalsalut.gencat.cat/esca> i a través del codi QR adjunt.

Us agraïm per endavant la vostra col·laboració i us saludem ben cordialment.

Boi Ruiz i García
Conseller de Salut

Frederic Udina i Abelló
Director de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Barcelona, 6 de juliol de 2015

Departament de Salut
Travessers de les Cortes, 131-159
08028 Barcelona
salut/web.gencat.cat

Institut d'Estadística de Catalunya
Via Lladislau, 58
08003 Barcelona
www.idescat.cat